

Føroyingar vitjaðu á Islay:

Arbeiða víðari við alduorku í Føroyum

Stjórin í SEV, Klæmint Weihe, fremst á myndini, er her á veg út til oynna Islay.

Mynd: Signar Heinesen

Ferðalagið, sum var og vitjaði á skotsku oynni Islay er komið aftur til Føroya. Ørindini vóru at hyggja nærri at alduorku, og arbeitt verður víðari við møguleigari útvinning av alduorku í Føroyum

ORKA

Heri á Rógvi

Møguleikin at útvinna alduorku í Føroyum tykist nú at vera munandi minni ein fjarskotin tanki, enn hann var fyri einari góðari viku síðani.

Eitt føroyskt ferðalag hevur fyri kortum verið í

Skotlandi fyri at hyggja nærri at alduorku. Hetta við alduorku ljóðar óivað ógvuliga fremmant hjá mongum. Í stuttum ber til at siga, at nýtir brim til at gera streym við. Tað eru ymisk sløg av alduorku, men á skotsku oynni Islay verður ein skipan nýtt, har bygt verður ein byggingur við sjóvarmálan, sum út-

nyttar trýstið, sum brimið gevur. Brimið fær eina turbinu til at mala, og hendan framleiðir so góðan streym.

Tað er kanska heldur ikki mong, sum kennast við oynna Islay. Talan er um ein skotska oyggj, ið liggur einar 100 vestanfyrri Glasgow. Oyggin er stoddar at sammeta við Sandoyinna, og har búgva eini 3.000 fólk. Oyggin er tó mest kend fyri tað nógv whiskey, sum verður framleitt har.

sen.

Tað varð nevnt frammanundan fráferðini, at Føroyar vóru at meta sum eitt gott pláss fyri at útvinna alduorku, og líkt er til at SEV nú fer at geva hesum møguleikanum eina gjølliga umhugsan.

Á sjálvan túrinum vitjaði ferðalagið bæði á Islay og hjá fyrirkuni, Wavegen, í Inverness. Tað er Wavegen, sum eigur og rekur aldu-

orku á Islay og aðrastaðni. Ferðalagið fekk greitt frá, hvussu skipanin virka, og sum heild vóru øll rættiliga glað fyri túrin.

– Eg meti, at túrin var rættiliga væl eydnaður. Hvussu verður víðari er mest upp til teir einstaku at avgera. Agip hevur í lötuni ymsar ætlanir, men einki konkret fyrirliggur enn.

Nøgður

Tað var føroyska deildin hjá ítalska oljufelagnum, Agip, sum skipaði fyri túrinum til Islay. Nú ferðalagið, ið taldi nýggju fólk, er vinnuráðgevin hjá Agip í Føroyum, Ólavur Gregeresen, væl nøgður.

– Vit fóru avstað við tí fyri eyga at kunna okkum um víðurskiptini og kanna eftir, hvørt hetta kundi nýtast í Føroyum. Nú fari vit saman við SEV at hyggja eftir, um hetta er nakað, ið veruliga kann nýtast í Føroyum, sigur Ólavur Greger-

Soleiðis sær annleggið út, sum verður nýtt til at framleiða streym úr alduorku

Mynd: Signar Heinesen

Útlendingaøkið føroyskt í 2004

Løgreglan í Føroyum og ikki danska Útlendingastýrið skal nú taka stöðu til allar umsóknir um arbeiðs- og uppihaldsloyvi í Føroyum. Og samstundis sum løgreglan verður føroysk, skal alt útlendingamálsøkið yvirtakast frá dønnum. Hetta verður væntandi í 2004, heldur Høgni Hoydal, varaløgmaður

beinanvegin í gongd við arbeiðið at yvirtaka sjálvt málsøkið. Er semja um tað í Føroyum, so kann málsøkið yvirtakast um góð tvey ár saman við løgregluni og dómssvaldinum. Flóttafólkapolitikkurin eigur hinvegin at bíða eftir fullveldistøkuni, heldur Høgni Hoydal.

Higartil hevur løgreglan í Føroyum tikið stöðu til allar umsóknir, sum hava við oljvinnu at gera, meðan allar aðrar umsóknir eru viðgjørdar niðri í Danmark hjá Útlendingastýrinum. Hetta hevur mangan verið ein tung mannagongd, og í summum førum hevur tað tikið sjev mánaðir hjá einum útlendingi at fáa av-

greitt umsóknina. Hetta skal í framtíðini ikki taka meira enn tvær vikur. Og nú verður tað løgreglan, sum tekur sær av øllum umsóknum – teimum ið viðvíkja oljvinnuni og øllum øðrum vinnum.

Lættir um

Høgni Hoydal er sera væl nøgður við fundin við danska útlendingamálaráðharran. Fundurin gekk betur enn væntað, og eingin ósemja var teirra millum um umrøddu spurningarnar.

– Vit høvdu ikki sitið í væl meira enn 15 minuttir, so vóru vit samdir um, at løgreglan skal sleppa at taka sær av øllum umsóknum, og vit vóru samdir um at seta embætisfólk at skipa fyri yvirtøkuni av málsøknum, sigur Høgni Hoydal.

Hann heldur, at tað fer at lætta munandi um, at løgreglan í Føroyum nú skal taka sær av arbeiðs- og uppihaldsloyvunum. Í fjør komu omanfyri 600 umsóknir um arbeiðs- og uppihaldsloyvi í Føroyum. Nakrar komu til løgregluna – tær sum høvdu við oljvinnu at gera – meðan allar

hinar fóru til danska Útlendingastýrið. Hvussu nógv arbeiðsloyvi vórðu játtaði, veit Høgni Hoydal kortini ikki, tí føroyskir myndugleikar fáa ikki at vita frá Útlendingastýrinum, um ein umsókn fær játtandi ella nektandi svar.

– Tí vita vit í veruleikanum ikki, hvussu nógvir útlendingar komu inn á føroyska arbeiðsmarknaðin í fjør. Vit hava ikki fingið tøluni, og hava sostatt ikki haft nakað stýr á gongdini. Men tað fáa vit nú, tá ið løgreglan fær málini um hendi. Nú fer at bera til at siga, hvar tørvur er á arbeiðsmegi, og hvar eingin tørvur er, og soleiðis kunnu vit stýra talinum á inn- og útferðum, sigur varaløgmaður.

Fyribils loysn

Loysnin, sum Høgni Hoydal og Bertel Haarder samdust um, er ein fyribils loysn. Endaliga loysnin er, at føroyingar yvirtaka sjálvt málsøkið, og hetta arbeiðið fer í gongd sum skjótast. Miðað verður ímóti at fáa arbeiðið liðugt á nýggjárinum. Tá skal embætismannabólkurin, sum fyrirrekar yvirtøkuna av løg-

regluni og dómssvaldinum, verða liðugur, og av tí at málsøkini eru tætt knýtt at hvørjum øðrum, er best, at alt verður liðugt í senn. Síðani skulu málini viðgerast í lögtinginum og í ávísingum fórum í Fólkinginum, og alt tað praktiska fáast uppá pláss.

– Eg veit ikki, hvussu drúgv tíð gongur, men um ongar politiskar forðingar eru í vegin, og ein komandi samgonga tekur undir við tí, so er ikki óhugsandi, at alt kemur á føroyskar hendur 1. januar 2004, sigur Høgni Hoydal.

Flóttafólkamálini eiga at bíða

Embætismannabólkurin, sum nú fer í gongd, skal eisini kanna, hvussu føroyingar kunnu yvirtaka flóttafólkapolitikkinn, sum er knýttur at útlendingapolitikkinum. Men stendur tað til Høgna Hoydal, so verður flóttafólkapolitikkurin pilkaður burtur yvirtøkunum og verandi eftir í Danmark.

Ikki fyrrrenn Føroyar eru fullveldi, eigur flóttafólkapolitikkurin at koma á føroyskar hendur, heldur Høgni Hoydal. Orsøkin er, at flóttafólkapolitikkurin er

eitt sera fløkt og stórt øki, sum í høvuðsheitum er stýrt av altjóða sáttmálum millum sjálvstøðug lond. So leingi Føroyar ikki eru eitt sjálvstøðugt land, verður trupult at seta í verk ein føroyskan flóttafólkapolitikk, sum eins og í øðrum londum er stýrdur av lóg-gávu, sum tekur stóði í altjóða sáttmálum. Ein veruligur flóttafólkapolitikkur krevur eisini, at vit í Føroyum hava eina veruliga tilbúgving, sum kann taka sær av flóttafólkunum. Tað hava vit ikki í dag, og hon tekur nakað av tíð at byggja upp, visur Høgni Hoydal á.

Embætismannabólkurin, sum verður settur í næstum, skal kortini viðgera og kortleggja spurningin, so Føroyar verða til reiðar at yvirtaka og seta flóttafólkapolitikkinn í verk, tá ið tann tíðin kemur.

Eins og við øllum øðrum yvirtøkum, sum liggja frammi í tíðini, eru hesar, sum Høgni Hoydal og Bertel Haarder nú eru samdir um, eisini treytaðar av, at ein komandi samgonga tekur undir við teimum. Er undirtøka ikki fyri teimum, kunnu ætlanirnar hjá Høgna Hoydal lættliga bresta.